

APEL PUBLIC CĂTRE CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

Inițiativa de schimbare a modului de publicare a hotărârilor judecătorești afectează grav transparența sistemului judecătoresc și limitează accesul la informații de interes public

9 octombrie 2017

Jurnaliștii și reprezentanții organizațiilor societății civile semnatare își exprimă nedumerirea în legătură cu includerea pe [ordinea de zi a ședinței Consiliului Superior al Magistraturii \(CSM\) din 10 octombrie 2017](#) a noului Regulament cu privire la modul de publicare a hotărârilor judecătorești. Proiectul prevede anonimizarea în hotărârile judecătorești publicate pe portalul web al instanțelor judecătorești a identității tuturor persoanelor fizice. Aceasta va împovăra semnificativ jurnalismul de investigație și va face imposibilă găsirea de către public a hotărârilor judecătorești în cauzele de rezonanță și a informațiilor despre modul de examinare a acestor cauze. Aceasta vă reduce și mai mult încrederea în justiție.

Promovarea și eventuala votare a acestui Regulament are loc contrar [angajamentelor asumate în luna august 2017](#) de către conducerea CSM, care s-a angajat să revizuiască prevederile problematice ale Regulamentului cu implicarea reprezentanților societății civile și a jurnaliștilor. Din august 2017 jurnaliștii și reprezentanții societății civile nu au fost invitați la vreo ședință a grupului de lucru care lucrează la elaborarea regulamentului și nicio versiune modificată a respectivului Regulament nu a fost și încă nu este publicată pe pagina web a CSM. Reprezentantul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a invitat câțiva jurnaliști pentru a discuta proiectul Regulamentului la 11 octombrie 2017, în timp ce documentul este deja pus pe agenda CSM pentru a fi votat la 10 octombrie 2017.

[Versiunea curentă a proiectului Regulamentului](#) trezește îngrijorări serioase, deoarece reduce considerabil transparența sistemului judiciar. Versiunea propusă pentru votare prevede, printre altele:

- a) **Excluderea datelor cu privire la numele și prenumele părților din hotărârile judecătorești publicate pe portalul instanțelor judecătorești, ceea ce va face imposibilă găsirea hotărârilor judecătorești de către jurnaliști și public.** Regulamentul în vigoare nu prevede o astfel de măsură;
- b) **Plasarea pe portalul instanțelor de judecată a informației despre ședințele de judecată cu cel puțin 3 zile înainte de desfășurare și radierea informațiilor după încheierea ședințelor de judecată.** Acest fapt va îngreuna foarte mult, dacă nu chiar va face imposibilă, monitorizarea dosarelor de rezonanță. Regulamentul actual nu prevede radierea acestor informații. De asemenea, prevederea termenului de 3 zile va împiedica plasarea pe portalul instanțelor de judecată a informației despre ședințele de judecată în cazul cererilor care trebuie să fie soluționate în decurs de 24 de ore de la depunere (de ex., ordonanța de protecție);
- c) **Extinderea categoriilor de hotărâri judecătorești care nu vor mai fi publicate pe portalul instanțelor judecătorești.** Proiectul Regulamentului introduce temeuri noi care justifică nepublicarea hotărârilor judecătorești, cum ar fi: „interesul respectării moralității” sau „circumstanțele speciale pentru a nu aduce atingere intereselor justiției”. Aceste temeuri sunt foarte vagi și lasă loc pentru abuzuri. Investigațiile jurnalistice deja au constatat că multe hotărâri judecătorești sunt anonimizate, deși nu ar fi trebuit să fie anonimizate;

- d) **Accesul integral la hotărârile judecătorești printr-un mecanism de identificare a utilizatorului, după o înregistrare prealabilă.** Proiectul prevede posibilitatea accesării hotărârilor judecătorești în format integral pentru jurnaliști și cercetători. Acest fapt este ilogic, dacă se dorește protecția vieții private. Jurnaliștii nu ar trebui să aibă acces la hotărârile în care protecția vieții private este justificată. Pe de altă parte, accesarea hotărârilor judecătorești printr-un mecanism de logare permite identificarea și monitorizarea jurnaliștilor, fapt inacceptabil într-o societate democratică. Mai mult, această propunere nu este susținută de fapte. În Regulament nu este specificat când ar putea fi creat sistemul prin care jurnaliștii să aibă acces la hotărârile judecătorești depersonalizate și care ar fi termenii și condițiile. Acest proces ar putea dura luni de zile sau chiar ani de zile.

Nu sunt deloc clare considerentele din care aspectele de mai sus sunt promovate cu o atare insistență. Protecția vieții private nu poate justifica astfel de măsuri radicale, care limitează atât de mult transparența actului de justiție. Pe de altă parte, proiectul nu rezolvă în niciun fel problema restricționării căutării hotărârilor după numele părților, funcție exclusă fără vreun temei legal de pe portalul național al instanțelor de judecată în ianuarie 2017.

Mai multe organizații ale societății civile au expediat anterior în adresa CSM mai multe [recomandări](#) pentru îmbunătățirea Regulamentului privind publicarea hotărârilor judecătorești pe portalul unic al instanțelor. Niciuna din acele recomandări nu a fost acceptată în proiectul propus pentru votare. Mai mult, nu se explică nici din care considerente ele nu au fost acceptate, deși se bazează pe cele mai bune practici comparate.

În forma în care a fost propus, proiectul Regulamentului nu poate fi susținut. Adoptarea acestuia va însemna închiderea sistemului judecătoresc față de public, scăderea și mai mare a încrederii în justiție și anularea progreselor majore ale Republicii Moldova în asigurarea transparenței sistemului judiciar, realizate începând cu anul 2009. Aceste prevederi sunt contrare și obiectivelor și spiritului Strategiei de Reformă a Sectorului Justiției pentru anii 2011 - 2016. Mai mult, anularea posibilității de identificare a hotărârilor judecătorești după numele persoanelor în orice cauză va face imposibilă verificarea trecutului persoanelor care pretind la funcții înalte în stat, precum și monitorizarea cauzelor de corupție. Munca jurnaliștilor de investigație va fi practic imposibilă.

Semnatarii prezentului apel remarcă cu satisfacție poziția Curții Supreme de Justiție (CSJ) în acest caz, care a elaborat propriul proiect de Regulament, care urmează logica celor mai bune practici comparate și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Semnatarii recomandă utilizarea proiectului Regulamentului elaborat de CSJ drept bază pentru următoarele discuții în cadrul grupului de lucru creat pentru îmbunătățirea Regulamentului privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești, cu îmbunătățirea prevederilor acestuia în partea ce ține de definirea mai exactă a categoriilor de hotărâri care pot sau nu pot fi publicate pe portalul instanțelor, precum și stabilirea principiului conform căruia nepublicarea și depersonalizarea hotărârilor reprezintă o excepție și nu regulă.

Semnatarii solicită Consiliului Superior al Magistraturii:

1. Amânarea adoptării Regulamentului privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești în versiunea curentă, în ședința CSM din 10 octombrie 2017;
2. Revenirea la procesul de elaborare a Regulamentului în cadrul grupului de lucru, cu participarea reprezentanților presei și a societății civile, în baza celor mai bune practici comparate, având ca bază proiectul Regulamentului elaborat de Curtea Supremă de Justiție. Publicarea din timp a informațiilor despre ședințele grupului de lucru, precum și a versiunii de lucru a Regulamentului.

Organizații și persoane semnatare:

1. AGORA
2. Amnesty International Moldova
3. Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT)
4. Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER)
5. Asociația Presei Independente (API)
6. Asociația Promo-LEX
7. A.O. Comunitatea "WatchDog.MD"
8. BizLaw.md
9. Centrul Analitic Independent Expert-Grup
10. Centrul de Drept al Femeilor
11. Centrul de Informații GENDERDOC-M
12. Centrul de Investigații Jurnalistice (CIJ)
13. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)
14. Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI)
15. CPR Moldova
16. Deschide.MD
17. #diez.md
18. Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”
19. Institutul de Politici Publice (IPP)
20. Institutul de Politici și Reforme Europene (IPRE)
21. Juriștii pentru Drepturile Omului
22. Jurnal de Chișinău
23. Jurnal.md
24. Jurnal TV
25. moldNova.eu
26. Mold-street
27. Platforma E-Sanatate.MD
28. Platzforma.md
29. Portalul Anticorupție.md
30. Portalul Moldova Curată
31. Portalul UNIMEDIA
32. PRO TV Chișinău
33. Report.md
34. RISE Moldova
35. Ziarul Timpul
36. Transparency International – Moldova
37. TV8
38. Ziarul de Gardă
39. Ziarul Național
40. Barbăroșie Lilia, jurnalistă (Radio Europa Liberă)
41. Basiul Valentina, jurnalistă
42. Bucataru Victoria (APE)
43. Călugăreanu Vitalie, jurnalist (Deutsche Welle)
44. Chirilescu Carolina, jurnalistă (Jurnal de Chisinau)
45. Ciobanu Marina, jurnalistă (Ziarul de Gardă)
46. Cioina Elena, jurnalistă
47. Colun Mariana, jurnalistă de investigație (CIJ)

48. Corai Tatiana, jurnalistă
49. Corobceanu Svetlana, jurnalistă (Jurnal de Chișinău)
50. Cozonac Cornelia, jurnalistă de investigație (CIJ)
51. Dodon Victoria, jurnalistă de investigație (CIJ)
52. Eșanu Anatolie, jurnalist (Ziarul de Gardă)
53. Galben Dorin, reporter
54. Grabovski Fulga, avocat la CA „Grabovski Fulga”
55. Lungu Diana, jurnalistă
56. Morari Natalia, jurnalistă (TV8)
57. Moșneag Victor, jurnalist (Ziarul de Gardă)
58. Munteanu Galina, jurnalistă
59. Munteanu Victor, director al Programului de Justiție și Drepturile Omului, Fundația Soros - Moldova
60. Nani Anastasia, jurnalistă de investigație (CIJ)
61. Papuc Irina, jurnalistă
62. Popa Victoria, jurnalistă (Jurnal de Chișinău)
63. Porubin Natalia, jurnalistă de investigație (CIJ)
64. Rață Mariana, jurnalistă de investigație (CIJ, TV8)
65. Scobioală Natalia, activistă Curaj.TV
66. Ștefârță Sorina, jurnalistă
67. Terguță Ion, jurnalist
68. Zaharescu Natalia, reporter (Radio Chișinău)
69. Zaharia Lilia, jurnalistă (Portalul Moldova Curata.md)
70. Zaharia Viorica, redactor Moldova Curata

Lista semnatarilor rămâne deschisă

Persoana de contact:

Mihaela CIBOTARU, Coordonatoare Comunicare, Centrul de Resurse Juridice din Moldova,
contact@crjm.org